

రిజిస్టర్ సంఖ్య
Register Number

--	--	--	--	--	--	--	--

Part - III

సాంఘిక విజ్ఞానము / SOCIAL SCIENCE

(తెలుగు మరియు ఇంగ్లీష్ భాషాంతరము / Telugu & English Version)

సమయము : 2½ గంటలు]

[గరిష్ట మార్కులు : 100

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 100

గమనిక :

- (1) ప్రశ్నపత్రిక ముద్రణము సరిగ్గా ఉన్నదా అని చూడము. ముద్రణలో ఏదేని కొరత ఉన్నప్పుడు గది విచారకునికి తెలియజేయుము.
- (2) రాయడానికి మరియు అండర్లైన్ చేయడానికి నీలం లేదా నలుపు రంగు సిరా మాత్రమే ఉపయోగించండి. చిత్రపటాలకు పెన్సిల్ ఉపయోగించండి.

Instructions :

- (1) Check the question paper for fairness of printing. If there is any lack of fairness, inform the Hall Supervisor immediately.
- (2) Use **Blue** or **Black** ink to write and underline and pencil to draw diagrams.

గమనిక :

ఈ ప్రశ్న పత్రికలో 7 విభాగములు ఉన్నాయి.

Note :

This question paper contains **seven** sections.

విభాగం - I / SECTION - I

(మార్కులు : 24) / (Marks : 24)

భాగం - I / PART - I

గమనిక :

- (i) అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి. **14x1=14**
- (ii) దిగువ ఇచ్చిన నాలుగు ఐచ్ఛికాల నుంచి సరైన దానిని ఎంచుకోండి మరియు ఆప్షన్ కోడ్‌ను మరియు సంబంధిత సమాధానాన్ని రాయండి.

Note :

- (i) Answer **all** the questions.
- (ii) Choose the most suitable answer from the given **four** alternatives and write the option code and the corresponding answer.

[Turn over

1. ఆంగ్లేయ తూర్పు ఇండియా వర్తక సంఘము స్థాపించబడిన సంవత్సరము :

- (a) 1644 A.D. (b) 1600 A.D. (c) 1700 A.D. (d) 1664 A.D.

The English East India company was formed in :

- (a) 1644 A.D. (b) 1600 A.D. (c) 1700 A.D. (d) 1664 A.D.

2. రెండవ కైజర్ విలియం తన యుద్ధ నౌకను నిలిపిన స్థలము :

- (a) జట్లాండ్ (b) హెలింగోలాండ్ (c) ఐర్లాండ్ (d) హోల్లాండ్

Kaiser William - II stationed a fleet at :

- (a) Jutland (b) Heligoland (c) Ireland (d) Holland

3. భారతీయ చరిత్రకారులు 1857 తిరుగుబాటును ఈ విధముగా వర్ణించిరి :

(a) భారతీయ మొదటి స్వాతంత్ర్య యుద్ధము

(b) సిపాయిల కలహము

(c) సైనిక తిరుగుబాటు

(d) గొప్ప తిరుగుబాటు

Indian Historians described the revolt of 1857 as :

(a) The first war of Indian independence

(b) Sepoy Mutiny

(c) Military Revolt

(d) The Great Revolt

4. వేదారణ్యమున ఉప్పు చట్టమును ఉల్లంఘించినవారు :

(a) రాజగోపాలచారి

(b) టి.ఎస్. రాజన్

(c) వి.ఓ.సి.

(d) భక్తవత్సలం

At Vedaranyam, the Salt Satyagraha was led by :

(a) Rajagopalachari

(b) T.S. Rajan

(c) V.O.C.

(d) Bakthavachalam

5. నిరాయుధీకరణకు అనుకూలముగా భారతదేశము ఐక్యరాజ్యసమితి యొక్క సాధారణ సభలో తీర్మానమును తీసుకొచ్చిన సంవత్సరము :
- (a) 1995 (b) 1965 (c) 1976 (d) 1956
- India brought a resolution in the UN General Assembly in favour of disarmament in :
- (a) 1995 (b) 1965 (c) 1976 (d) 1956
6. ఎన్నికల సంఘము ఇచ్చట కలదు :
- (a) మురాదాబాద్ (b) చెన్నయ్ (c) న్యూఢిల్లీ (d) ముంబై
- The Election Commission of India is situated at :
- (a) Moradabad (b) Chennai (c) New Delhi (d) Mumbai
7. ప్రపంచ వినియోగదారుల దినోత్సవము జరుపుకొను రోజు :
- (a) మార్చి 14 (b) మార్చి 15 (c) మార్చి 11 (d) మార్చి 16
- World Consumers' Day is celebrated on :
- (a) March 14 (b) March 15 (c) March 11 (d) March 16
8. 'బీహార్ దుఃఖదాయని' అని పిలువబడిన నది :
- (a) లూని (b) గంగా (c) సింధు (d) కోసి
- The river known as the 'Sorrow of Bihar' is :
- (a) Luni (b) Ganga (c) Indus (d) Kosi
9. తమిళనాడు 'పరి ధాన్యగారం' (రైస్ బౌల్) ఏది ?
- (a) తంజావూరు (b) మధురై (c) కరూరు (d) తిరువారూరు
- The 'Rice Bowl' of Tamil Nadu is :
- (a) Thanjavur (b) Madurai (c) Karur (d) Thiruvarur
10. పసుపుపచ్చ విప్లవం ఏ ఉత్పత్తితో ముడిపడి ఉన్నది ?
- (a) పాలు మరియు పాల ఉత్పత్తులు (b) సాగర ఉత్పత్తులు
- (c) పళ్లు (d) చమురు గింజలు
- Yellow revolution is associated with the production of _____.
- (a) Milk and milk products (b) Marine products
- (c) Fruits (d) Oil seeds

11. దేశము లోపలి ప్రాంతములలో జరుగు వాణిజ్యము _____.

- (a) అంతర్జాతీయ వాణిజ్యము (b) విదేశీ వాణిజ్యము
(c) బహుళజాతి వాణిజ్యము (d) అంతర్గత వాణిజ్యము

Trade carried on within the domestic territory of a country is known as _____ trade.

- (a) International (b) External
(c) Multilateral (d) Internal

12. ఒక దేశంలో ప్రజల జీవన స్థితిగతుల స్థాయిని ఏది నిర్దేశిస్తుంది ?

- (a) తలసరి ఆదాయం (b) జాతీయ స్థూల ఉత్పత్తి
(c) నికర జాతీయ ఉత్పత్తి (d) నికర స్థూల ఉత్పత్తి

The indicator used to show the living standard of people in a country is :

- (a) Per capita Income (b) Gross Domestic Product
(c) Net National Product (d) Net Domestic Product

13. ఇండియాలో తొలి అణు విద్యుత్ కేంద్రం ఎక్కడ స్థాపించబడింది ?

- (a) కోర్పా (b) కల్పాకం (c) ఝరియా (d) ట్రాంబే

The first atomic power station in India was started at :

- (a) Korba (b) Kalpakkam (c) Jharia (d) Trombay

14. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల వ్యర్థ పదార్థాల నుండి తయారయ్యే సంప్రదాయేతర విద్యుచ్ఛక్తి _____.

- (a) ఉష్ణపు శక్తి (b) సౌరశక్తి
(c) బయో మాస్ శక్తి (d) వెలుగు శక్తి

_____ is a non conventional form of energy made from agricultural waste.

- (a) Heat energy (b) Solar energy
(c) Bio mass energy (d) Light energy

భాగం - II / PART - II

గమనిక : రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి.

2x5=10

Note : Answer **both** the questions.

15. క్రిందివాటిని జతపరచుము :

Match the following :

(i) (a) కైసర్ విలియం - II	-	ముస్సోలినీ రహస్య పోలీసు దళం
(b) ఓవ్రా	-	జర్మనీ
(c) అట్లాంటిక్ చార్టర్	-	చెన్నయ్ మాణవర్ మండ్రం
(d) ఎస్. సత్యమూర్తి	-	ఎఫ్.డి. రూజ్వెల్ట్
(e) డా. ఎస్. ధర్మంబాళ్	-	పూండి రిజర్వాయర్
	-	అవ్వయ్ ఇల్లం
	-	ఇంగ్లాండు
(a) Kaiser William - II	-	Secret Police of Mussolini
(b) Ovra	-	Germany
(c) Atlantic Charter	-	Chennai Manavar Mandram
(d) S. Satyamurthi	-	F.D. Roosevelt
(e) Dr. S. Dharmambal	-	Poondi reservoir
	-	Avvai Illam
	-	England
(ii) (a) ఎల్. నినో	-	ఇనుము మరియు ఉక్కు
(b) జైడ్	-	మాధాపురి
(c) సౌరశక్తి కేంద్రం	-	సర్వేయింగ్
(d) ఎస్.ఎ.ఐ.ఎల్	-	తమిళనాడు
(e) జి.పి.ఎస్.	-	గనుల త్రవ్వకం
	-	పళ్లు మరియు కూరగాయలు
	-	వాతావరణం సంబంధిత అంశం
(a) EL - Nino	-	Iron and steel
(b) Zaid	-	Madhapuri
(c) Solar Energy Centre	-	Surveying
(d) SAIL	-	Tamil Nadu
(e) GPS	-	Mining
	-	Fruits and Vegetables
	-	Weather phenomena

[Turn over

విభాగం - II / SECTION - II

(మార్కులు : 20)/(Marks : 20)

గమనిక : (i) దిగువ వాటిలో ఏవేని పదింటికి క్లుప్తంగా సమాధానం ఇవ్వండి. 10x2=20

(ii) భాగం - I నుంచి నాలుగు, భాగం - II నుంచి ఒకటి, భాగం - III నుంచి నాలుగు మరియు భాగం - IV నుంచి ఒకటి ఎంచుకోండి.

Note : (i) Answer **any ten** of the following questions in brief.

(ii) Choose **four** from **PART - I**, **one** from **PART - II**, **four** from **PART - III** and **one** from **PART - IV**.

భాగం - I / PART - I

16. సైనిక సామ్రాజ్యోద్యమమును గురించి వ్రాయుము.

Write about Military Imperialism.

17. లీగ్ ఆఫ్ నేషన్స్ నుండి జపాన్ ఎందుకు రాజీనామా ఇచ్చింది ?

Why did Japan resign from the League of Nations ?

18. ఫాసిజమ్ యొక్క నాలుగు స్తంభాలేవి ?

What were the Four Pillars of Fascism ?

19. ఐరోపా యూనియన్ యొక్క అంగములను తెలుపుము.

What are the organs of the European Union ?

20. ఆర్య సమాజము చేసిన సేవలేవి ?

What are the services rendered by the Arya Samaj ?

21. మౌంట్ బాటన్ ప్రణాళిక అనగానేమి ?

What was Mountbatten Plan ?

22. కామరాజ్‌ను 'కింగ్ మేకర్' అని ఎందుకు పిలిచెదరు ?
Why was Kamaraj called as "King Maker" ?

23. ఆత్మగౌరవ ఉద్యమము యొక్క ఉద్దేశ్యములు ఏవి ?
What are the aims of Self Respect Movement ?

భాగం - II / PART - II

24. జాతి వివక్షతను గూర్చి లఘు వ్యాఖ్యను వ్రాయుము.
Write a note on the policy of Apartheid.

25. ప్రజాస్వామ్యమునకు అబ్రహాం లింకన్ ఇచ్చిన నిర్వచనమేమి ?
Give Abraham Lincoln's definition of democracy.

భాగం - III / PART - III

26. భారతదేశపు ముఖ్య నైసర్గిక విభాగములేవి ?
What are the main physical divisions of India ?

27. జెట్ గాలులు అనగానేమి ? ఇది ఏ విధముగా భారతదేశ శీతోష్ణస్థితిపై ప్రభావము చూపుచున్నది ?
What are Jet Streams ? How do they affect the climate of India ?

28. భారత దేశంలో పెట్రోలియం పెలుపలకు తియబడే స్థలాలను వ్రాయండి.
Name the places where petroleum is mined in India.

29. వ్యవసాయములోని రకములేవి ?
What are the types of agriculture ?

30. 'ఉత్పత్తి'ని నిర్వచింపుము.
What is manufacturing ?

31. ప్రపంచ తాపము (హరిత గృహ ప్రభావము) ఏమి ?
What is Global Warming ?
32. సరిహద్దు రహదారుల ప్రాముఖ్యత ఏమి ?
What is the significance of border roads ?
33. విపత్తు అపాయ సంభవ ఉపశమన ముఖ్యాంశములు ఏవి ?
What are the important aspects of Disaster Risk Reduction ?

భాగం - IV / PART - IV

34. జాతీయ ఆదాయమును నిర్వచింపుము.
Define National Income.
35. కుటర పరిశ్రమలు గూర్చి సంగ్రహముగా వ్రాయుము.
Write a note on Cottage Industries.

విభాగం - III / SECTION - III

(మార్కులు : 8) / (Marks : 8)

గమనిక : దిగువ వాటిలో ఏవేని నాలుగింటికి మధ్య తేడాలు తెలియజేయండి.

4x2=8

Note : Distinguish between **any four** of the following :

36. పశ్చిమ కనుమలు మరియు తూర్పు కనుమలు.
Western Ghats and Eastern Ghats.
37. హిమాలయ నదులు మరియు ద్వీపకల్ప నదులు.
Himalayan Rivers and Peninsular Rivers.
38. ధర్మల్ విద్యుచ్ఛక్తి మరియు జల విద్యుచ్ఛక్తి.
Thermal Electricity and Hydro Electricity.
39. వాణిజ్య వ్యవసాయం మరియు తోటపంటల వ్యవసాయం.
Commercial Agriculture and Plantation Agriculture.

40. వ్యవసాయ ఆధారిత పరిశ్రమలు మరియు ఖనిజము ఆధారిత పరిశ్రమలు.
Agro based and Mineral Based Industries.
41. నీటి కాలుష్యము మరియు భూకాలుష్యము.
Water Pollution and Land Pollution.
42. ఎగుమతులు మరియు దిగుమతులు.
Exports and Imports.
43. వాయు మార్గములు మరియు జల మార్గములు.
Airways and Waterways.

విభాగం - IV / SECTION - IV

(మార్కులు : 8) / (Marks : 8)

గమనిక : దిగువ వాటిలో ఏవేని రెండింటిని ఎంచుకోండి మరియు ప్రతి శిర్షిక క్రింద ఇచ్చిన అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వండి. 2x4=8

Note : Choose **any two** of the following and answer all the questions given under each caption.

44. యుద్ధ క్రమము :

- (a) మొదటి ప్రపంచ యుద్ధ కాల వ్యవధిని తెలుపుము.
- (b) కేంద్ర శక్తులు అని వేటిని పిలిచిరి ?
- (c) మిత్రపక్ష దేశములు అని వేటిని పిలిచిరి ?
- (d) ఈ యుద్ధములో వేటిని ఉపయోగించిరి ?

Course of the War.

- (a) Give the duration of the First World War.
- (b) Who were called the Central Powers ?
- (c) Who were called the Allies ?
- (d) What were the weapons used in the War ?

[Turn over

45. ఫ్రాంక్లిన్ డి రూజ్‌వెల్ట్.

- (a) అధ్యక్ష ఎన్నికలు ఎప్పుడు జరిగెను ?
- (b) ఫ్రాంక్లిన్ డి రూజ్‌వెల్ట్‌ను సాధారణముగా ఏమని పిలిచెదరు ?
- (c) ఇతని ఎన్నికల వాగ్దానమేమి ?
- (d) ఇతనిచే సూత్రీకరించబడిన సిద్ధాంతము ఏది ?

Franklin D. Roosevelt.

- (a) When was the Presidential Election held ?
- (b) How was Franklin D. Roosevelt commonly known ?
- (c) What was his election manifesto ?
- (d) Name the policy formulated by him.

46. మధ్య భారతదేశములో తిరుగుబాటు :

- (a) మధ్య భారతదేశములో ఎవరు తిరుగుబాటు నడిపించిరి ?
- (b) రాణి లక్ష్మిబాయిచే వశపరచుకొనిన స్థలము ఏది ?
- (c) ఆమె తుదకు ఏమయ్యెను ?
- (d) తాంతియా తోపె ఏమి చేసెను ?

Revolt at Central India :

- (a) Who led the revolt at Central India ?
- (b) Name the place captured by Rani Lakshmi Bai.
- (c) What was her end ?
- (d) What happened to Tantia Tope ?

47. ఆగష్టు ప్రతిపాదన :

- (a) ఆగష్టు ప్రతిపాదన ఎప్పుడు ప్రకటించబడెను ?
- (b) రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము తర్వాత భారతదేశమునకు ఏమి ఒసగుదురని హామి ఇచ్చిరి ?
- (c) ఎందులకు కమిటీ ఏర్పాటు చేయబడెను ?
- (d) యుద్ధ మండలియు ఎవరికి ప్రాతినిధ్య కల్పించడానికి హామి ఇవ్వబడింది ?

The August Offer :

- (a) When was the August Offer announced ?
- (b) What was promised for India after the Second World War ?
- (c) Why was the Committee set up ?
- (d) To whom, the representation was promised to be given in the War Council ?

విభాగం - V / SECTION - V

(మార్కులు : 20) / (Marks : 20)

గమనిక : ప్రతి ప్రశ్న నుంచి ఒక ఐచ్ఛికాన్ని ఎంచుకోవడం ద్వారా అన్ని నాలుగు ప్రశ్నలకూ సమాధానం ఇవ్వండి. 4x5=20

Note : Answer **all** the **four** questions by selecting **one** option from each question.

భాగం - I / PART - I

48. (a) సామ్రాజ్యోద్యమమునకు ఐదు కారణములను వ్రాయుము.

లేదా

(b) ఐక్యరాజ్యసమితి యొక్క ప్రధానమైన ఐదు సాధనలు వ్రాయుము.

లేదా

(c) 1920-22లో సహాయ నిరాకరణోద్యమము యొక్క వివిధ దశలను గూర్చి వివరించుము. ఎందులకు దీనిని నిలిపి వేసిరి ?

(a) Write any five causes for Imperialism.

OR

(b) Write any five of the major achievements of the UNO.

OR

(c) Explain the stages of Non - Co-operation Movement of 1920 - 22. Why was it suspended ?

[Turn over

భాగం - II / PART - II

49. (a) సార్వస్వ గూర్చి ఒక వ్యాఖ్యానము వ్రాయుము.

లేదా

(b) ప్రజాస్వామ్యములో ప్రతిపక్షము యొక్క పాత్రను వివరింపుము.

లేదా

(c) వినియోగదారుల హక్కుల పై ఒక ప్యారా వ్రాయుము.

(a) Write a short note on SAARC.

OR

(b) Explain the role of the Opposition Party in a democracy.

OR

(c) Write a paragraph on the Rights of Consumers.

భాగం - III / PART - III

50. (a) అరణ్యముల ప్రాముఖ్యతను గూర్చి వ్రాయుము.

లేదా

(b) భారతదేశపు రహదారుల రకాలను వివరించుము.

లేదా

(c) రిమోట్ సెన్సింగ్ వలన ప్రయోజనములను తెలుపుము.

(a) Write the importance of forests.

OR

(b) Explain the types of Indian Roads.

OR

(c) What are the advantages of Remote Sensing ?

భాగం - IV / PART - IV

51. (a) జాతీయ ఆదాయ అధ్యయనమును యొక్క ఆవశ్యకతను వివరించుము.

లేదా

(b) 1991వ సంవత్సర ఆర్థిక సంస్కరణలను వివరించుము.

లేదా

(c) హరిత విప్లవము గూర్చి వివరించుము.

(a) Explain the need for the study of National Income.

OR

(b) Explain the Economic Reforms of 1991.

OR

(c) Explain Green Revolution.

గమనిక : పటం మరియు కాలరేఖ చార్టును సంబంధించి అంధ విద్యార్థులు వ్యాఖ్యా మాత్రమే వ్రాయవచ్చు.

Note : Blind Candidates may write only notes for the questions related to Map and Time Line chart.

విభాగం - VI / SECTION - VI

(మార్కులు : 5) / (Marks : 5)

గమనిక : దిగువ వాటిపై కాల రేఖను గీయండి.

Note : Draw a time line for the following :

52. 1930 - 1950 మధ్యకాలంలో చోటు చేసుకున్న ఏవేని ఐదు ముఖ్యమైన భారతీయ సంఘటనలు. 5

Any five important Indian Events between the years 1930 - 1950.

[Turn over

విభాగం - VII / SECTION - VII

(మార్కులు : 15) / (Marks : 15)

గమనిక : పటం ప్రశ్నలు :

Note : Map Questions.

53. (a) ఆసియా అవుట్‌లైన్ పటములో ఈ క్రింది ప్రాంతములను గుర్తించుము. 5

- (i) టర్కీ
- (ii) ఫిలిపైన్స్
- (iii) ఫార్మోసా
- (iv) షాకాలిన్ ద్వీపములు
- (v) సింగాపూర్

లేదా

(b) భారతదేశ అవుట్‌లైన్ పటములో క్రింది వానిని గుర్తించుము.

- (i) ఢిల్లీ
- (ii) బరేలి
- (iii) ఆరా
- (iv) వేదారణ్యం
- (v) చౌరి చౌరా

(a) Mark the following places in the given outline map of Asia.

- (i) Turkey
- (ii) Phillipines
- (iii) Farmosa
- (iv) Shakhalin Islands
- (v) Singapore

OR

(b) Mark the following places in the given outline map of India.

- (i) Delhi
- (ii) Barailley
- (iii) Araah
- (iv) Vedaranyam
- (v) Chauri Chaura

54. భారతదేశ అవుట్‌లైన్ పటములో ఏవేని పది స్థలాలు/ప్రాంతాలను గుర్తించండి.

10

- (i) మౌంట్ K2
- (ii) మన్నార్ సింధుశాఖ
- (iii) పశ్చిమ మండలతీర మైదానం
- (iv) విశాఖపట్టణం
- (v) చిరపుంజి
- (vi) భారతదేశపు రైల్వే మార్గముల ప్రధాన కేంద్రములు
- (vii) తీమాకు తోటల పెంపకం ప్రాంతం
- (viii) రాన్ ఆఫ్ కచ్
- (ix) కావేరి నది
- (x) థార్ మరుభూమి
- (xi) నల్ల మన్ను ప్రాంతం
- (xii) సుందర వనములు
- (xiii) అండమాన్ మరియు నికోబార్ ద్వీపములు
- (xiv) ముంబాయి
- (xv) చెన్నైనుంచి కోల్‌కత్తాకు జల మార్గాలు

Mark **any ten** places/regions on the given outline map of India.

- (i) Mt. K2
- (ii) Gulf of Mannar
- (iii) Western Coastal Plain
- (iv) Vishakhapatnam
- (v) Cherrapunji
- (vi) The Headquarters of the Indian Railways
- (vii) One Tea Growing area
- (viii) Rann of Kutch
- (ix) River Cauvery
- (x) Thar Desert
- (xi) Black Soil Area
- (xii) Sunderbans
- (xiii) Andaman and Nicobar Islands
- (xiv) Mumbai
- (xv) Waterway from Chennai to Kolkatta

